

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2004-2005

19 april 2005

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, INTERNATIONALE SAMENWERKING EN TOERISME

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toekomstige rol van de provincies in de coördinatie van de Europese programma's en de interregionale samenwerking tijdens de periode 2007-2013

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over Vlaamse steun voor landen uit Centraal- en Oost-Europa en voor Balkanlanden

Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de beschuldigingen inzake aanhoudende onregelmatigheden bij Export Vlaanderen

Interpellatie van de heer Jan Laurys tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de beschuldigingen inzake onregelmatigheden bij Export Vlaanderen

Met redenen omklede moties

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme

Dinsdag 19 april 2005

Voorzitter: de heer Karim Van Overmeire

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.03 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toekomstige rol van de provincies in de coördinatie van de Europese programma's en de interregionale samenwerking tijdens de periode 2007-2013

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Sintobin tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over de toekomstige rol van de provincies in de coördinatie van de Europese programma's en de interregionale samenwerking tijdens de periode 2007-2013.

De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, de heer Van Nieuwenhuysen heeft me het antwoord gegeven op zijn schriftelijke vraag, die voor een deel hetzelfde thema behandelde. Mijn vraag is echter iets ruimer dan die van mijn collega.

Mijnheer de minister, in het onderdeel Buitenlands Beleid van het Vlaams regeerakkoord staat vermeld dat men bijzondere aandacht zal schenken aan het toekomstig Europees cohesie- en structuurbeleid na 2006 en aan de ondersteuning van de grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's en groepen van gemeenten. Er is ook sprake van een structurele versterking van de samenwerking tussen Vlaanderen en Noord-Frankrijk en het onderzoeken van de uitbouw van een Europees district. In de beleidsnota Buitenlands

Beleid staat dat er bij de regionale samenwerking prioriteit zal worden verleend aan onder meer Nord-Pas de Calais. In het kader van deze samenwerking wil de Vlaamse Regering de coördinatie versterken tussen de verschillende initiatieven via de uitbouw van een aanspreekpunt.

Begin maart 2005 werd de West-Vlaamse gouverneur Breyne voor een periode van 5 jaar aangesteld als coördinator voor de grensoverschrijdende en interregionale samenwerking. Mijnheer de minister, u motiveerde dit vanuit de nood aan stroomlijning en de ontwikkeling van een globale strategische visie op samenwerking omdat de samenwerking momenteel op verschillende bestuurlijke niveaus tegelijkertijd verloopt. Betekent dit dat u de huidige rol van de provincies bij het dagelijkse beheer van de nog lopende Interreg-programma's IIIA en IIIB voor de toekomst wilt herzien?

De Europese Commissie heeft op 14 juli 2004 de eerste wetgevende voorstellen goedgekeurd voor de hervorming van het cohesiebeleid voor de periode 2007-2013. Daarover is de consultatie met de lidstaten gestart met de bedoeling om in 2006 de nieuwe 'operationele programma's' vast te leggen, zodat vanaf begin 2007 nieuwe projecten kunnen worden goedgekeurd. Voor België verloopt die consultatie over de opmaak van die Europese programma's met de gewesten, dus ook met het Vlaamse Gewest. Het gaat meer in het bijzonder over de nieuwe Doelstelling 2 – regionaal concurrentievermogen en werkgelegenheid – en de nieuwe Doelstelling 3 – Europese territoriale samenwerking. Er is ook de voorbereiding van het Interreg IV-programma.

Het provinciebestuur van West-Vlaanderen staat, zoals aangehaald, in de huidige programma-periode van het Europees cohesiebeleid 2000-2006

Sintobin

mee in voor de coördinatie en het dagelijks beheer van de Interreg-programma's IIIA en IIIB, Doelstelling 2/Kust, Phasing Out 5b/Westhoek en Plattelandsontwikkeling. Mijnheer de minister, zal de Vlaamse Regering ook in de toekomst de coördinatie en het dagelijkse beheer – zeg maar de invulling – van de toekomstige programma's aan de provincies toevertrouwen? De provincies dringen hierop aan omdat zij heel wat expertise hebben verworven en het best geplaatst zijn om projecten te ontwikkelen en op te zetten en samen met de Vlaamse overheid en de gemeenten in de stuurgroepen al dan niet goedkeuringsbeslissingen te nemen.

Momenteel werkt Europa aan een samenwerkingsmodel voor Europese grensstreken. Met een gemengde Frans-Belgische parlementaire werkgroep willen de buurlanden nu de oprichting van een dergelijk samenwerkingsmodel voor het gebied Rijsel-Kortrijk-Doornik-Moeskroen onderzoeken. Hierin zouden ook Vlaamse parlementsleden zetelen. Mijnheer de minister, kunt u meer toelichting geven over deze parlementaire werkgroep? Wanneer worden de Vlaamse parlementaire vertegenwoordigers aangeduid?

Het provinciebestuur van West-Vlaanderen vraagt dat ook langs de Belgisch-Nederlandse grens deelgebieden worden behouden, zoals de Euregio Scheldemond, waar de provincies West- en Oost-Vlaanderen structureel samenwerken met de Nederlandse provincie Zeeland en dit rond Europese programma's en via de Scheldemondraad. Het provinciebestuur pleit tevens voor een maritiem grensoverschrijdend programma met de oostelijke 'counties' van Engeland. Op het terrein is er immers vraag naar grensoverschrijdende projecten met Engeland. Mijnheer de minister, zal Vlaanderen verder meestappen in zowel het Noordzee-programma als in het North-Westprogramma, waarbij heel wat netwerken zijn opgebouwd met zowel Nederland, Denemarken en Zweden als met Noord-Frankrijk? Stapt de Vlaamse Regering mee in deze visie?

De voorzitter: Mevrouw Poleyne heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyne: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik heb met verbazing de tekst gelezen. Ik had even de indruk te luisteren naar de woordvoerder van het

West-Vlaams provinciebestuur. Het was echter de heer Sintobin die aan het woord was. Ik heb dan ook een licht vermoeden dat deze tekst eigenlijk uit een andere context komt. Dit neemt niet weg dat ook ik geïnteresseerd ben over hoe het staat met de voorbereiding van de hervorming van het cohesiebeleid op het Europees niveau.

Op 2 februari 2005 hebben we in deze commissie contacten gehad met de VVP. Daar werd zeer duidelijk gesteld wat hun optie is. Ze geloven sterk dat de provincies een belangrijke rol moeten spelen inzake het cohesiebeleid, ook na de hervormingen, niet het minst omwille van het subsidiariteitsprincipe dat in de Europese Unie meer en meer centraal wordt gesteld. De VVP was ook vragende partij om duidelijker afspraken te maken tussen de provincie en het Vlaamse Gewest. Ik herinner me ook dat er in de uiteenzettingen een bepaalde vrees tot uiting kwam. De belangrijke rol van de provincies werd wel bevestigd in het regeerakkoord. De VVP was echter benieuwd naar wat de volgende gesprekken zouden brengen.

Mijnheer de minister, hoever staan de zaken? Is er al een timing?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het antwoord op de eerste vraag van de heer Sintobin is negatief. Hij had dat kunnen weten, want ik neem aan dat hij de taakomschrijving van de coördinator heeft gelezen. Daarin staat heel duidelijk dat de coördinatie van de Interreg-programma's aan Vlaamse kant, in het bijzonder van programma IIIA voor Vlaanderen-Wallonië-Frankrijk, niet tot de opdracht van de heer Breyne behoort. De rol van de provincie West-Vlaanderen in het dagelijkse beheer van het programma blijft behouden. In het kader van de programmaperiode 2000-2006 zijn en blijven de provincies nauw betrokken bij de voorbereiding en de uitvoering van de Interreg III-programma's. De opgezette beheersstructuren en de taakverdeling maken het voorwerp uit van afspraken tussen alle betrokken partners die tot het einde van de programmaperiode blijven gelden.

Wat de vraag van mevrouw Poleyne betreft, moet ik zeggen dat het moeilijk is om vandaag duidelijkheid te verschaffen over het toekomstige

Bourgeois

cohesiebeleid. Europa heeft op dat vlak nog geen duidelijkheid verschaft. De voorstellen van de Europese Commissie van 14 juli 2004 voor de volgende programmaperiode 2007-2013 maken het voorwerp uit van besprekingen met de lidstaten. Er kan dus nog veel worden gewijzigd – vooral ook aan de voor Vlaanderen zo belangrijke Doelstelling 2 over het regionaal concurrentievermogen en de werkgelegenheid. Die voorstellen hangen samen met de voorstellen inzake de financiële vooruitzichten voor de EU voor de jaren na 2006. Daarover wordt moeizaam onderhandeld. De Luxemburgse voorzitter probeert een oplossing te vinden.

Het is echter evident dat de omvang van de middelen die zullen worden opzijgezet voor het toekomstige cohesiebeleid en de werking van de Europese structuurfondsen sterk bepalend zal zijn voor de uiteindelijke voorstellen van de Europese Commissie in het algemeen en de voorwaarden van de nieuwe Doelstelling 2 in het bijzonder. Er blijft dus onduidelijkheid heersen over zowel het programma zelf als over de middelen. Afhankelijk van de resultaten van die onderhandelingen zal Vlaanderen een aangepaste organisatiestructuur uitbouwen. We zullen daarbij nagaan in welke mate het provinciale beleidsniveau het best kan worden betrokken bij het toekomstige cohesiebeleid. Als er een toestand uit de bus zou komen waarbij alleen Vlaanderen in zijn geheel in aanmerking zou komen of Vlaanderen de bevoegdheid zou krijgen om regio's aan te duiden, dan verandert het perspectief ten aanzien van de rol van de provincies. Vandaag zijn er nog te veel onbekende parameters om daar dieper op in te gaan.

Voor wat betreft de Belgisch-Franse werkgroep moet ik verwijzen naar het antwoord op de schriftelijke vraag nummer 107 van de heer Van Nieuwenhuysen. Het gaat om een informele parlementaire werkgroep waarin parlementsleden van de regio van de grensoverschrijdende metropool rond Rijsel deelnemen. In die werkgroep zetelen twee Vlaamse volksvertegenwoordigers: de heren Stefaan De Clerck en Gilbert Bossuyt. Mevrouw Lahaye-Battheu, een Nederlandstalig lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, vertegenwoordigt het federale parlement. De werkgroep bestaat uit zes Belgische en zes Franse leden. De

opdracht ervan bestaat erin om gedurende één jaar juridische hinderpalen voor de grensoverschrijdende samenwerking te identificeren en de mogelijkheden voor de creatie van een lokaal samenwerkingsverband, Eurodistrict genoemd, te onderzoeken.

Vlaanderen is steeds een voorstander geweest van de voortzetting van de grensoverschrijdende transnationale en interregionale samenwerking in het kader van het toekomstige cohesiebeleid. Naast het voortzetten van de samenwerking met de huidige partners in het kader van Interreg IIIA en IIIB zullen de mogelijkheden worden onderzocht van de uitbouw van een maritiem grensoverschrijdend programma met het Verenigd Koninkrijk. Wat betreft de concrete uitvoering van de programma's zal in overleg met de buitenlandse partners worden gestreefd naar de meest optimale afbakening en structuren. Daarbij zal rekening worden gehouden met de resultaten van de update van de tussentijdse evaluatie van de lopende programma's 2000-2006. Die evaluatie moet voor het einde van 2005 zijn afgerond.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Terzijde stel ik vast dat sommige mensen er problemen mee hebben dat ik via bepaalde kanalen informatie heb gekregen die aan de basis ligt van mijn vraag. Verder dank ik de minister voor zijn antwoord. Wellicht zullen we in deze commissie op dat onderwerp nog terugkomen. In zijn antwoord aan de heer Van Nieuwenhuysen schrijft hij dat voor de samenstelling van de werkgroep is gestreefd naar ideologische evenwichten. Wetenschappelijk onderzoek toont aan dat ideologie bij veel politieke partijen ver is te zoeken. Het gehanteerde criterium is dus dubieus. Het zou democratischer zijn geweest als hij ook iemand uit de grootste partij van Vlaanderen had gevraagd om deel uit te maken van de werkgroep.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Miet Smet tot de heer Geert Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over Vlaamse steun voor landen uit Centraal- en Oost-Europa en voor Balkanlanden

De voorzitter: Aan de orde is de vraag om uitleg van mevrouw Smet tot de heer Bourgeois, Vlaams minister van Bestuurszaken, Buitenlands Beleid, Media en Toerisme, over Vlaamse steun voor landen uit Centraal- en Oost-Europa en voor Balkanlanden.

Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, ik ben bijzonder geïnteresseerd in de Balkanlanden omdat ik actief ben in het Stability Pact voor de regio. Wij proberen de staten die nog geen lid zijn van de EU maar dat toch betrachten daar langzaam op voor te bereiden. Ik heb nagegaan hoe Vlaanderen Midden- en Oost-Europa – Balkanlanden inbegrepen – subsidieert. Een deel van de Vlaamse begroting wordt gebruikt om de projecten van die landen financieel te steunen. In de periode van 1992 tot en met 2000 werd de steun verdeeld onder de Centraal- en Oost-Europese landen en de streek rond Sint-Petersburg. Er ging zelfs geld naar Belarus, naar Oekraïne, Oezbekistan, Macedonië, Litouwen, enzovoort. We hebben in die periode een groot aantal landen gesubsidieerd.

In 1999 vond er een evaluatie van het beleid plaats en op basis van de conclusie van deze evaluatie beperkte Vlaanderen van 2001 tot 2003 zijn steun tot de kandidaat-lidstaten van de Europese Unie. Vlaanderen hielp deze landen met de laatste voorbereidingen richting EU-lidmaatschap. De totale steun ging daardoor ineens spectaculair dalen.

Na de toetreding van deze nieuwe lidstaten tot de Europese Unie op 1 mei 2004 paste Vlaanderen opnieuw zijn beleid aan. De nieuwe lidstaten krijgen nog steeds een hapje uit de taart maar moeten de kleiner wordende taart delen met de landen die kandidaat zijn maar nog niet toetreden en met landen uit de buitengordel van de Europese Unie. Ondanks het grote aantal landen dat de jongste 15 jaar Vlaamse steun ontving uit deze pot, zijn de middelen beperkt en lopen ze in dalende lijn. Waar er in 1992 nog 10 miljoen euro beschikbaar

was, daalde dit naar 6,3 miljoen euro in 2000. In 2004 was er slechts 3,3 miljoen euro beschikbaar voor deze landen.

Het beleid van de afgelopen jaren toonde weinig continuïteit en vooral veel versnippering. Door de beperking van het budget en het wijzigen van de prioritaire landen is de versnippering enkel toegenomen. Door de snelle wisseling van geografische prioriteiten werden in ieder geval vreemde signalen uitgezonden naar de betrokken landen.

Mijnheer de minister, welke beleidsprioriteiten ziet u in de toekomst in dit deel van Europa? Hoe zal Vlaanderen zich opstellen tegenover dit deel van Europa? Gaan we een keuze maken tussen de landen, een keuze tussen het type projecten of nog iets anders? Volgens de beleidsnota Buitenlands Beleid en Internationale Samenwerking 2004-2009, zal Vlaanderen de bestaande initiatieven in de Westelijke Balkan valoriseren en nieuwe impulsen voor samenwerking ontwikkelen. Hoe zult u dit concreet realiseren?

Welke stappen zult u ondernemen om de versnippering en het gebrek aan continuïteit in de komende jaren tegen te gaan? Van 1992 tot 2000 werd eenzelfde beleid gevoerd. Dat was een stabiele aanpak gedurende 8 jaar. Sedertdien verandert het beleid om de 2 à 3 jaar. U zou me hierop kunnen antwoorden dat u de continuïteit kunt realiseren als u 8 à 10 jaar blijft zitten. Dat zou de ideale oplossing zijn. Maar dat is niet het antwoord dat ik verwacht.

Hoe zult u ervoor zorgen dat de spin-off van de Vlaamse steun in de toekomst vergroot?

De heer Karim Van Overmeire: Ik vind de vraag van mevrouw Smet bijzonder interessant, mijnheer de minister. Oost-Europa en de Balkan bieden heel wat mogelijkheden voor een Vlaams beleid. Daar liggen heel wat landen op de maat van Vlaanderen, dat wil zeggen qua oppervlakte en inwonersaantal, en ook qua lotsbestemming. Heel wat landen hebben de ambitie om – minstens op termijn – deel uit te maken van de EU. Vlaanderen kan op dat punt een belangrijke rol spelen. We zijn zeer benieuwd naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Smet, ik zal proberen u niet te ontgoochelen, maar ik vrees dat ik niet al uw verwachtingen kan inlossen. U bent bijzonder snel. Mijn ontwerp van nota over het vernieuwde Vlaams beleid ten aanzien van Centraal- en Oost-Europa is net klaar. Ik breng die binnenkort op de regering. Ik kan voor u dus maar een paar tipjes van de sluier lichten. Het zou niet decent zijn om hier een volledige toelichting te geven. Zodra de nota is goedgekeurd, zal ik ze aan de commissie ter bespreking voorleggen. We kunnen hier dan uitgebreid op terugkomen.

De nota bevat een uitgebreide toelichting bij de omstandigheden en voorwaarden die de huidige aanpak mee hebben bepaald. De nota geeft aan op welke wijze ik tegemoet wil komen aan de bedenkingen die bij het beleid werden of worden gemaakt. Ik zie in de toekomst vooral prioriteiten in de kandidaat-lidstaten Bulgarije, Roemenië en Kroatië. Ik wil die landen bijspringen in hun preaccessiefase. Daarnaast zal steeds meer aandacht uitgaan naar de landen van de zogenaamde nieuwe Europese buitengordel en dan denk ik in het bijzonder aan Oekraïne. Ik weet dat ik meer landen in ogenschouw zou kunnen nemen, en idealiter zou moeten nemen, maar het gebrek aan middelen verplicht ons tot keuzes.

We moeten vermijden wat u een slecht beleid noemt: versnippering. We moeten minstens proberen naar een consistente steun te gaan. De recente evolutie in Oekraïne stemt me hoopgevend. Met de verkiezing van een nieuwe president heeft het Westen een duidelijk signaal gekregen. We moeten daar een prioriteit van maken. Ik meen me te herinneren dat het Vlaams Parlement vroeger zelf al heeft aangedrongen op nauwere banden met Oekraïne.

U merkt terecht op dat de middelen bijzonder sterk zijn geslonken sinds de start van het samenwerkingsprogramma in 1992. De samenwerking met de landen van de Westelijke Balkan zal zich noodgedwongen vooral beperken tot Kroatië. Het is immers een van de landen met een duidelijk uitzicht op toetreding. De vorige Vlaamse Regering heeft in 2004 een drastische budgetreductie doorgevoerd waardoor de optimale werking van het programma in gevaar werd gebracht. Ik heb me voorgenomen om in de meerjarenbegroting een

passend budget na te streven om de samenwerking met de gekozen partnerlanden vorm te kunnen geven. Dat moet het mogelijk maken om in de toekomst – en afhankelijk van de Europese en internationale situatie – de samenwerking uit te breiden naar andere landen van de Westelijke Balkan. We moeten daar een prioriteit van kunnen maken, maar daar zijn meer middelen voor nodig.

De vorige Vlaamse Regering heeft zich bij de keuze van prioritaire partners hoofdzakelijk laten leiden door de transformatie die Centraal-Europa op korte tijd heeft ondergaan. De regering heeft dus soepel ingespeeld op de snelle evolutie. Ik heb in mijn contacten met de ambassadeurs van de betrokken landen niet de indruk gekregen dat Vlaanderen vreemde signalen uitzendt voor hen. Alle nieuwe lidstaten waren er zich terdege van bewust dat de samenwerking met Vlaanderen na hun toetreding tot de EU op 1 mei 2004 moest worden aangepast. Deze landen hebben een zekere status bereikt en kunnen nu trouwens ook genieten van de Europese structuurfondsen. Zij waardeerden uiteraard dat de overgang niet bruusk verliep maar ze zijn allemaal bereid een gewijzigde rol en nieuwe taak op zich te nemen en ze hebben begrip voor de verschuiving van de Vlaamse aandacht naar de landen van de buitengordel waarmee zij trouwens een eigen samenwerking wensen op te starten.

In de nota aan de Vlaamse Regering zult u kunnen lezen dat voor de samenwerking met de nieuw-toegetroden landen tot de EU vanaf nu meer aandacht zal uitgaan naar duurzame relaties zoals het versterken van de netwerken, het aanbieden van een opstart naar Europese projectfinanciering, de valorisatie van resultaten, enzovoort. Dat is bijgevolg een wijziging in het type projecten en de concrete samenwerking. De Vlaamse return moet worden vergroot en er moet worden gewerkt aan zuivere partnerschappen, weg van zuivere hulp aan Centraal- en Oost-Europa en gestoeld op een langetermijndenken met duurzaamheid als doel.

De voorzitter: Mevrouw Smet heeft het woord.

Mevrouw Miet Smet: Ik dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister. De keuze van de landen Bulgarije, Roemenië en Kroatië – Oekraïne laat ik even buiten beschouwing – is een goede

Smet

keuze. Kroatië zal binnenkort wel lid worden. Het zijn drie landen die zeker nog veel hulp behoeven. In Oekraïne kunnen we het democratische proces ondersteunen, dus dat is ook een goede keuze. Maar het is weinig. Het budget bedraagt 3,6 miljoen euro. Dat is beperkt. In die landen zelf – ik heb alleen ervaring met Bulgarije – is die Vlaamse steun uiterst positief onthaald. Ministers en ambtenaren die hier geweest zijn, hebben een vrij emotionele band met Vlaanderen opgebouwd. Dat is een goede zaak.

Het streven naar een grotere return is eveneens positief. Ik moet u niet vertellen dat er in Europa één land uitblinkt in het verlenen van hulp op voorwaarde van een return, en dat is Nederland. De Nederlanders hebben in het verleden – veel verstandiger dan wij – geïnvesteerd in die landen en een band opgebouwd met een zeer grote return, vooral de economische return. Ze hebben de steun op die manier opgebouwd.

Ik ken de theorieën die zeggen dat we op die manier niet met ontwikkelingssamenwerking mogen omgaan. Ik vind dat het in Oost-Europa niet over ontwikkelingssamenwerking gaat. We moeten gewone economische relaties opbouwen mede ten voordele van ons eigen land.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben blij dat u met mijn keuzes akkoord kunt gaan, mevrouw Smet. Ik zal met u streven naar een uitbreiding. We zouden verder moeten kunnen gaan. We zouden met twee, drie landen in de Balkan moeten kunnen samenwerken. Gelet op de beperking van de middelen is dit alsnog niet mogelijk. Ik ben ook blij dat u de visie op de return deelt.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 14.30 uur.*

– *De interpellaties worden gehouden om 15.08 uur.*

Interpellatie van de heer Eloi Glorieux tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de beschuldigingen inzake aanhoudende onregelmatigheden bij Export Vlaanderen

Interpellatie van de heer Jan Laurys tot mevrouw Fientje Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de beschuldigingen inzake onregelmatigheden bij Export Vlaanderen

De voorzitter: Aan de orde zijn de samengevoegde interpellaties van de heer Glorieux tot mevrouw Moerman, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Ondernemen, Wetenschap, Innovatie en Buitenlandse Handel, over de beschuldigingen inzake aanhoudende onregelmatigheden bij Export Vlaanderen, en van de heer Laurys tot vice-minister-president Moerman, over de beschuldigingen inzake onregelmatigheden bij Export Vlaanderen.

De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, op 8 januari 2004 werd het verslag gepubliceerd van het Rekenhof over het onderzoek van de personeelsaangelegenheden binnen de Vlaamse overheidsdienst Export Vlaanderen. Het Rekenhof legde hierin een hele resem anomalieën bloot. Zo concludeerde het Rekenhof onder andere dat Export Vlaanderen de regelgeving in personeelszaken niet altijd heeft nageleefd. Er werden ad-hocbeslissingen genomen die hebben geleid tot niet-objectiveerbare verschillen in behandeling, die het gelijkheidsbeginsel hebben geschonden. De belangrijkste constatering hebben betrekking op indienstnemen zonder objectieve wervingsprocedure, contractuele indienstnemen zonder reglementaire ondersteuning, de toekenning van salarisschalen, toelagen, vergoedingen en financiële voordelen zonder rechtsgrond of voldoende motivering.

Een paar dagen geleden kreeg ik een telefoon van iemand binnen Export Vlaanderen. Hoewel het

Glorieux

hier gaat om vaststellingen die het Rekenhof meer dan een jaar geleden heeft gedaan, bestaat er tot op vandaag willekeur over wie bijvoorbeeld een functioneringspremie krijgt.

Er werden een heleboel andere onregelmatigheden vastgesteld. Zo zijn er bijvoorbeeld onregelmatige vaststellingen van de geldelijke anciënniteit en de onrechtmatige aanduiding van dienstdoende afdelingshoofden. Het Rekenhof wees er verder onder meer op dat de interne controle op het personeelsbeheer onvoldoende is.

Toen bleek dat dit onderzoek en de toch zeer duidelijke conclusies van het Rekenhof de leiding van Export Vlaanderen niet echt tot inkeer brachten, bonden klokkenluiders binnen de administratie enkele maanden geleden de kat de bel aan. In eerste instantie hebben ze zich gericht tot de eigen dienst om de wantoestanden aan te klagen. Toen dat tevergeefs bleek te zijn, gingen ze met een karrenvracht aan concreet geformuleerde anomalieën aankloppen bij een vooraanstaand sp.a-politicus, de burgemeester van Sint-Niklaas, die op zijn beurt de sp.a-kabinetten op de hoogte bracht. Daar bleek men weet te hebben van de situatie. De kabinetschef had het zelfs over een 'kleptocratie' die binnen Export Vlaanderen zou bestaan en waarvan men al langer op de hoogte was.

Vanuit de kabinetten van de sp.a-ministers werd het klachtendossier van de klokkenluiders overgemaakt aan de kabinetten van de ministers die achtereenvolgens bevoegd waren voor Buitenlandse Handel. Mevrouw de minister, in eerste instantie was mevrouw Ceysens en nadien u de bevoegde minister. De heer Mareels, die toen kabinetschef was van voormalig Vlaams minister Landuyt, heeft een mail verstuurd waarin staat dat hij de kabinetschef van minister Ceysens had ingelicht en hem had gezegd dat een en ander blijven dulden op termijn politieke problemen kon genereren.

Mevrouw de minister, dit betekent dat men zeer goed op de hoogte was van zowel de ernst van de inhoudelijk aangebrachte klachten als van de mogelijke politieke draagwijdte van de klachtenbundel. Ondanks het aanbod van de klokkenluiders om hun klachtendossier persoonlijk bij de bevoegde minister toe te lichten, kregen ze hiertoe tot op vandaag geen uitnodiging. Dat verbaast me

des te meer omdat u in de media hebt verklaard dat u op basis van anonieme klachten moeilijk meer kon doen.

In plaats van de klokkenluiders voor een gesprek uit te nodigen, werd eind november 2004 door uw kabinetschef gemeld dat de klacht wel werd onderzocht, maar dat niet op concrete overtredingen werd gestuit. Dit staat in schril contrast met de bevindingen van de klokkenluiders, die duidelijk aangeven dat heel wat van de door het Rekenhof aangestipte onregelmatigheden vandaag wél nog onverminderd van kracht zijn.

Dat werd me de afgelopen week trouwens bevestigd door andere mensen binnen de administratie van Export Vlaanderen. Ze hebben me spontaan gecontacteerd om te zeggen dat een belangrijk deel van de onregelmatigheden die het Rekenhof meer dan een jaar geleden heeft vastgesteld, nog altijd niet van de baan zijn. Het feit dat in mei 2004 het decreet tot oprichting van Flanders Investment and Trade werd goedgekeurd, waardoor Export Vlaanderen met de Dienst Investeren Vlaanderen zal samensmelten, kan de inertie waarmee aan het verslag van het Rekenhof gevolg werd gegeven, niet goedpraten.

In tegenstelling tot wat u en de directeur van Export Vlaanderen, de heer Allaert, de afgelopen week in de pers hebben gezegd, zijn de onregelmatigheden zeker niet alleen een zaak uit het verleden. De heer Allaert is al sinds 1 oktober 2003 algemeen directeur. Men had al heel wat van die onregelmatigheden kunnen wegwerken. Toch bestaan ze na anderhalf jaar nog steeds. Sommige zijn zelfs ontstaan tijdens het directeurschap van de heer Allaert.

Mevrouw de minister, ik zal me beperken tot een aantal voorbeelden. Er zijn er nog veel meer. Twee van de drie afdelingshoofden zijn niet wettelijk aangesteld. Dat is gebeurd vooraleer de heer Allaert directeur werd. Hij kan ze echter te allen tijde vervangen. Ondanks het feit dat de juridische dienst van Export Vlaanderen hem dat verscheidene keren had gesuggereerd, heeft hij dat niet gedaan.

Een andere zaak is de afhouding van de pensioenbijdragen van personeelsleden die geen pensioencontract hebben. Ook dat gebeurt nog altijd. De maaltijdcheques van het personeel van Export Vlaanderen en de chauffeursvergoeding kregen

Glorieux

nog steeds geen wettelijke basis. Nog steeds zijn er contractuele bevorderingen, terwijl het Rekenhof duidelijk heeft gesteld dat dit eigenlijk niet kon. Bij voorkeur op sleutelposities wordt met contractuelen gewerkt. Ze zijn uiteraard heel afhankelijk en dus ook aanhankelijk. Ik kan me voorstellen dat in de privé-sector dat soort zaken gebeurt. Daar gelden echter andere criteria en regels.

Er is ook een probleem met de huurtoelagen van de VLEV's. Export Vlaanderen draagt bij in de huurkosten van de niet-muteerbare VLEV's in bijvoorbeeld Spanje of Moskou. Eigenlijk kan dat niet. Dat werd ook gemeld door de juridische dienst van Export Vlaanderen. Toch heeft de heer Allaert op eigen houtje, en tegen de waarschuwing van zijn eigen juridische dienst in, de huurtoelagen nog gedurende 6 maanden uitbetaald. Dan is er nog de hele verhuistory, die ook onder de bevoegdheid van de heer Allaert viel.

Het gaat om onregelmatigheden die anderhalf jaar nadat de heer Allaert werd aangesteld nog steeds bestaan. Ik wil hem niet met alle zonden Israëls beladen. Ik heb het lijstje louter ter illustratie gegeven. Men kan er zich niet van afmaken met te zeggen dat die onregelmatigheden dateren van voor zijn tijd en dat hij nu de stal aan het uitmesten is.

Mevrouw de minister, ik heb trouwens ook een aantal persoonlijke zaken op mijn lijstje. Het gaat specifiek om voordelen die de heer Allaert zich toeëigent. Hij krijgt bijvoorbeeld een forfaitaire onkostenvergoeding. Op zich is daar niets op tegen. Hij heeft echter ook een Visa-kaart van Export Vlaanderen waarmee hij zijn restaurantkosten betaalt. Op de koop toe krijgt hij maaltijdcheques, die trouwens worden toegekend zonder aftrek voor vakantie, afwezigheid, enzovoort. Als hij naar het buitenland gaat, krijgt hij daar nog eens een vergoeding bovenop. Dat betekent dat hij voor een en dezelfde maaltijd vier keer een vergoeding krijgt.

Er worden ook nog eens business seats en loges gehuurd bij Germinal Beerschot. Opmerkelijk daarbij is dat de heer Dieusaert, als de voorzitter van de raad van bestuur van Export Vlaanderen, ook in de raad van bestuur van Germinal Beerschot zetelt. In de pers, meerbepaald in trends

stelt hij dat hij daar niets mee te maken heeft. Als het huren van die loges buiten hem om gebeurt, is dat des te erger voor de heer Allaert. Hij is immers niet alleen algemeen directeur van Export Vlaanderen, maar zit ook in de adviesraad van Germinal Beerschot.

Over de meerwaarde voor de exportpromotie van Vlaamse bedrijven van wedstrijden als bijvoorbeeld Germinal Beerschot-Westerlo heb ik de grootste vragen. Ik kan me indenken dat het interessant is om voor een wedstrijd in de Champions League buitenlandse ondernemers uit te nodigen om ze in contact te brengen met Vlaamse bedrijven.

Mevrouw de minister, hoe verklaart u dat aan onregelmatigheden die door het Rekenhof in zijn verslag van 8 januari 2004 gemeld werden, weinig gevolg werd gegeven?

Ik kan me voorstellen dat een aantal zaken zijn weggewerkt. Het zou erg zijn als dat niet het geval zou zijn. Blijkbaar zijn toch nog veel anomalieën niet weggewerkt. Hoe verklaart de minister het dat er niet op is ingegaan, ondanks het feit dat de klachtenbundel van de klokkenluiders al een paar maanden geleden is overhandigd en ze ook hebben meegedeeld dat ze bereid zijn het dossier bij de minister zelf te komen uiteenzetten? Hoe komt het dat men zich beperkt tot de uitvoering van een interne audit, zonder dat de klokkenluiders worden gehoord? Is de minister alsnog bereid om ze te ontvangen? Ze hebben me in elk geval verzekerd dat ze daar steeds toe bereid zijn.

Welke maatregelen stelt de minister in het vooruitzicht om de onregelmatigheden ernstig te laten onderzoeken? In een reactie op de artikels in De Standaard las ik dat de minister een nieuwe interne audit en een onderzoek door het Rekenhof zal vragen. Dat laatste zal ik zelf ook doen, want dat is een opdracht die door het parlement, en niet door de regering moet worden gegeven. Zal de minister die initiatieven nemen? Als dat klopt, feliciteer ik haar alvast met haar kordate aanpak.

Ik heb nog twee randbemerkingen. Een: het lijkt me belangrijk dat de klokkenluiders alsnog worden uitgenodigd. Ze zullen de minister zeker kunnen adviseren over hoe de interne audit kan worden vooruitgeholpen. Twee: het is aangewezen dat dit keer een serieuze interne audit gebeurt. Het

Glorieux

mag niet dat zoals vorige keer geen enkele anomalie wordt vastgesteld, op basis van een onderzoek van een medewerkster van niveau B die weinig of geen toegang had of kreeg tot belangrijke documenten. De controle op de naleving van de wet op de overheidsopdrachten moest ze uitvoeren op basis van prijsvergelijkingen die vijf jaar oud zijn! Zo kan men natuurlijk niet van een serieuze interne audit gewagen. Hoe zal de minister dit dossier aanpakken?

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, ik zal kort zijn omdat de heer Glorieux het dossier uitvoerig heeft toegelicht. De feiten zijn ondertussen voldoende bekend. Ik heb mijn interpellatieverzoek ingediend nadat de minister voor het eerst in de pers had gereageerd. Ze zei dat ze de heer Allaert had uitgenodigd, en dat hij puntsgewijs een en ander had verklaard. Ze zei ook dat het ging om anonieme getuigen, en dat ze daar niet op kan reageren. Voor haar was de zaak toen afgehandeld. Dat verwonderde me, want de discussies over Export Vlaanderen slepen al lang aan. Vanmorgen heb ik nog eens het rapport van het Rekenhof over de personeelsaangelegenheden van Export Vlaanderen bekeken. Het is juist dat een en ander nog moet gebeuren. Bovendien zijn de openbaar gemaakte beschuldigingen concreet genoeg om ze op hun waarheidsgehalte te kunnen toetsen.

Men moet natuurlijk voorzichtig zijn. In elke organisatie, instelling of bedrijf zijn er altijd mensen die zich vanuit een persoonlijke ervaring of frustratie geroepen voelen om voortdurend allerlei zaken aan de grote klok te hangen. Men moet daar discreet mee omgaan. Don Quichottes zijn overal te vinden. Perfectie is trouwens niet van deze wereld.

De heer Luc Van den Brande: Ik pleit niet altijd voor een resultaatsverbintenis, maar een inspanningsverbintenis om het ideaal te bereiken mag toch?

De heer Jan Laurys: Zo'n inspanningsverbintenis moet er zelfs zijn. Ik zal mijn gedachten herformuleren: als we ons best zouden doen om de perfectie te benaderen, dan doen we al veel. Ik denk aan de beschuldigingen in verband met de fotowedstrijd op het internet: dat zijn zaken die in

organisaties courant voorkomen en als het niet uit de hand loopt, de sfeer onder het personeel zelfs ten goede komen.

Er zijn nochtans voldoende objectieve feiten en argumenten die een onderzoek verantwoorden. Misschien zijn de feiten uit hun context gerukt of zijn ze niet waar, maar ook dan heeft men er alle voordeel bij om klaarheid te scheppen. Elke zweem van twijfel moet worden weggewerkt, want de geloofwaardigheid van de politiek en de administratie is in het geding. Ik ben dus blij dat er een onderzoek van de dienst interne audit en een onderzoek van het Rekenhof zal komen. Wij wachten met vertrouwen de uitslag af.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, bij de bespreking van de beleidsnota heb ik de hoop uitgesproken dat er een einde zou komen aan de bijna vijftien jaar aanslepende problemen en het gehakketak bij Export Vlaanderen. Uit het antwoord van de vorige minister over het verslag van december 2003 van het Rekenhof over de personeelsaangelegenheden van Export Vlaanderen meenden we te mogen afleiden dat de instelling alle of toch de meeste problemen had overwonnen. Er was een nieuwe algemeen directeur aangesteld, we maakten een tweede golf van overgekomen BDBH-personeelsleden mee en er kwam een nieuw personeelsstatuut voor personeelsleden in binnen- en buitenland. Er bleef wel nog de opmaak van de personeelsformatie en enkele andere zaken op de plank.

Als de persberichten kloppen, dan komt de geloofwaardigheid van Export Vlaanderen in het gedrang. De vraag is: wat is er van aan? Ik sta een beetje argwanend. Men kan zich afvragen of dit geen poging is om de regionalisering van de buitenlandse handel in een slecht daglicht te stellen. Ik merk toch al een tijdje dat er een beweging aan de gang is om die regionalisering terug te draaien of ten minste in vraag te stellen. Als een notoir unitarist als de heer Freddy Willockx verkondigt dat we ons eens moeten afvragen of het wel zo is dat alles wat Vlaanderen zelf doet ook beter is dan wat vroeger gebeurde, en als ik hem ook hoor insinueren dat er bij de BDBH geen bedenkelijke zaken gebeurden, dan word ik argwanend. Ik weet immers beter dan dat. Als het echtpaar van klok-

Van Nieuwenhuysen

kenluiders in De Standaard van 9 april beweren dat de BDBH godbetert een performante instelling was, dan vraag ik me af of hun andere beweringen even waarheidsgetrouw zijn.

De heer Geert Mareels, gewezen kabinetschef en ex-kabinetsmedewerker van toenmalig minister De Batselier, heeft gezegd dat er bij de oprichting van de vlaamse dienst voor de buitenlandse handel sprake was van kleptocratie. Ik vraag me af waarom zijn toenmalige partner destijds zo nodig moest worden binnengeloofd. Er is een probleem van geloofwaardigheid. Bovendien blijken ondertussen een aantal aantijgingen onjuist te zijn. Ik denk dan aan verhalen over de personeelsquiz en over bepaalde pr-acties. Ik kan er wegens mijn beperkte spreektijd niet op ingaan. Men kan zich echter wel vragen stellen over de verantwoordelijkheden. Ik denk dan aan de verhuis naar het nieuwe gebouw. Was dat een beslissing van de raad van bestuur of van de directie, dan wel van de toenmalige minister van Buitenlandse Handel?

Ik heb vragen over het geloofwaardigheid van een aantal beweringen. Toch blijven een aantal aantijgingen: het niet op de hoogte brengen van de raad van bestuur en van de bedrijfsrevisoren van beslissingen van de directie; de extra premies voor directieleden en het blijven uitbetalen van het loon van een gewezen algemeen directeur en ook de toekenning van bijkomende voordelen. Ik heb vorig jaar, naar aanleiding van dit verslag, de vorige minister daarover een vraag gesteld. Ze verwees toen naar het mandaat van de betrokkene bij de Vergadering van de Regio's van Europa, waarvoor Export Vlaanderen het loon heeft voorgeschoten. Dat laatste volstaat echter niet helemaal als uitleg. En er zijn hier ook nog andere zaken vermeld die uitleg behoeven. Er moet een en ander worden uitgeklaard.

Gisteren is het Bureau van het Vlaams Parlement ingegaan op de vraag van de minister om het Rekenhof op te dragen een onderzoek in te stellen. We hopen dat het Rekenhof en de Vlaamse Dienst voor Interne Audit dat grondig zullen uitspitten. Ik blijf toch met de vraag zitten waarom de twee regeringscommissarissen in de raad van bestuur niets hebben gemerkt. Ik ga daarvan uit, want anders hadden ze dat toch gerappor-

teerd. Ik vraag me ook af waarom de minister de klacht van de twee ambtenaren niet meteen heeft bezorgd aan de Vlaamse Dienst voor Interne Audit. Zelfs een uitvoerige nota van de algemeen directeur moet door derden worden bevestigd. Als men dat onmiddellijk had gedaan, dan had men deze heisa misschien kunnen vermijden. Is het overigens mogelijk dat de leden van deze commissie een kopie krijgen van de nota waarin de algemeen directeur de meeste aantijgingen zou hebben weerlegd?

Er zijn ook vragen over de openbaarheid van de verslagen van de raad van bestuur en van de directieraad. De algemeen directeur zou volgens de pers gezegd hebben dat niemand daar inzage-recht in heeft. Kunnen de leden van deze commissie die documenten inkijken?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, namens sp.a-spirit sluit ik me aan bij de interpellanten. Ik doe dat met het belang van Export Vlaanderen voor ogen. De instelling heeft een moeilijke personeelsgeschiedenis. Ook wat de leiding betreft, verliep het allemaal niet gemakkelijk. Als ex-collega van de heer Mareels heb ik in veel IKW's en tijdens andere bijeenkomsten die instelling een lange lijdensweg zien afleggen. Als we veel belang hechten aan het internationale economische beleid van Vlaanderen, dan hebben we nood aan een instelling die krachtig en moedig optreedt en boven elke verdenking staat. Dat laatste is echter niet langer het geval. Hoe zwaarwichtig of licht de feiten ook mogen zijn, hoe gemakkelijk of hoe moeilijk ze ook te weerleggen zijn: we hebben nood aan transparantie, aan het kennen van de waarheid en aan een rechtvaardige behandeling.

Het gelijkheidsprincipe moet op de behandeling van de medewerkers en ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap worden toegepast. Er zijn hier zware woorden gevallen, zoals 'kleptocratie' en dergelijke. Ik weet niet wat er waar is. In elk geval hebben onze medewerkers recht op een gelijke behandeling inzake de wijze waarop ze worden beloond en verloond. De mist moet verdwijnen. De waarheid mag niet in nevelen worden gehuld. In het belang van ons internationale economische beleid moeten we de waarheid vinden. We moeten eventueel kleine en misschien ook verwaarloos-

Caron

bare feiten kunnen klasseren als zijnde onbelangrijk. Als dat zo is, is het ook beter dat te weten en duidelijk te stellen. Dan weten we dat. Ik sluit me aan bij de vraag om met de nodige kritische zin een grondig onderzoek te doen, zodat we dit dossier achter ons kunnen laten.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, we weten niet of er in dit dossier te veel of te weinig lawaai wordt gemaakt. Ik denk dat het beleid de impact van het media-genieke aspect heeft onderschat. Als dit op de eerste pagina staat, is dat al een economisch feit op zich. Export Vlaanderen is nu eenmaal een van onze parade-instellingen. U hebt het zelf gezegd. Ik sluit me aan bij de vraag naar onderzoek. Dat moet zo snel mogelijk klaarheid brengen. Is het ernstig of niet? Beperkt het zich tot een paar tickets voor Beerschot of is er werkelijk veel meer aan de hand?

Ik zou nog een bijkomende vraag willen stellen. Mevrouw de minister, u bent met de regering twee dagen in Brugge geweest. De reden van de bijeenkomst was onder andere een groot referaat, namelijk een tweedaagse over de integriteit van ambtenaren. Moeten we daaruit nog lessen trekken voor de Vlaamse administratie? Of zaten we al in de goede richting en moeten we die nu doordrijven? Ik vermoed dat het tweede het geval is. We doen ons best om koploper te zijn in de bewaking van de integriteit en het goede bestuur. Ik denk dat dit een van de bijkomende redenen is om snel gevolg te geven aan de vragen van de twee interpellanten.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Dames en heren, ik wil alle interpellanten en vraagstellers bedanken. Dit geeft me de kans om een antwoord te geven. Dat is op andere fora niet altijd mogelijk op een evenwichtige manier. Het Vlaams Parlement is in de eerste plaats betrokken partij.

Ik zal eerst de context schetsen. Dan zal ik antwoorden op de vragen van de heer Glorieux en van de heer Laurys. Vervolgens zal ik ingaan op de bijkomende vragen.

Voor sommigen is dit een herhaling, voor anderen is dit nieuw. Export Vlaanderen werd opgericht bij decreet van 23 januari 1991. De naam was toen: Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel. De naam Export Vlaanderen is er gekomen bij decreet van 24 juli 1996 tot wijziging van het oprichtingsdecreet. Na de zogeheten Lambermontakkoorden werd met de bijzondere wet van 13 juli 2001 de volledige bevoegdheid inzake Buitenlandse Handel overgeheveld naar de gewesten. Dat resulteerde in de opheffing van de BDBH, de vroegere Belgische Dienst voor Buitenlandse Handel. Het personeel ging gedeeltelijk naar het Agentschap Buitenlandse Handel en gedeeltelijk naar de drie gewestelijke instellingen ter bevordering van de export. Daardoor kreeg Export Vlaanderen een zestigtal personeelsleden overgeheveld vanuit de BDBH.

Bij de oprichting van Export Vlaanderen, toen nog onder de naam Vlaamse Dienst voor Buitenlandse Handel, werd de leiding door de toenmalige regering toevertrouwd aan de heer De Belder. De betrokkene was ex-parlementslid voor de toenmalige Volksunie. In 1996 paste de toenmalige regering-Van den Brande de structuur van het beleid inzake Buitenlandse Handel aan. De VDBH werd Export Vlaanderen. De leidende ambtenaar, de heer De Belder, werd op 1 december 1996 vervangen door de heer Van Houtte. De heer De Belder kreeg een bijzondere opdracht als gevolmachtigd vertegenwoordiger van de minister bevoegd voor Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden. Als ik me niet vergis, was dat voormalig minister-president Van den Brande. Na de aantreding van de regering-Dewael werd deze situatie behouden tot de heer De Belder benoemd werd tot secretaris-generaal van de Vereniging van Europese Regio's. In beide functies werd betrokkene verder betaald door Export Vlaanderen tot op het ogenblik dat de Europese Vereniging een deel van de wedde overnam en tot de opruiststelling van de betrokkene. De beslissing om de heer De Belder verder te honoreren op het budget van Export Vlaanderen was een politieke beslissing. We kunnen het management dus enkel verwijten dat het een politieke beslissing heeft uitgevoerd.

Waarschijnlijk hebben beide ministers-presidenten verantwoordelijk voor die beslissing, daarvoor goede redenen gehad. Ten eerste kon toenmalig minister-president Van den Brande een hoge ambtenaar gebruiken als gevolmachtigd vertegen-

Moerman

woordiger in zijn buitenlandse en Europese beleid. Ten tweede meende toenmalig minister-president Dewael dat het feit dat een Vlaming aan het hoofd werd gezet van een Europese organisatie, namelijk de Vereniging van Europese Regio's, ruimschoots opwoog tegen de betaling van diens wedde door een Vlaamse instelling en nadien, zoals gezegd, door die Europese vereniging zelf.

In het kader van het BBB besliste de vorige regering om Export Vlaanderen, een zogeheten VOI, en de dienst Investeren Vlaanderen, een DAB onder de administratie Economie, te integreren in het extern verzelfstandigd agentschap FIT. Dat is de afkorting voor Flanders Investment and Trade. In het Nederlands zeggen we VAIO, en dat staat voor Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen. Deze omvorming is op dit moment nog aan de gang. Het decreet 'tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen' werd goedgekeurd door het Vlaams Parlement op 7 mei 2004 en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad op 4 juni 2004.

Na deze contextsituering geef ik antwoord op de vragen van de heer Glorieux. Het Rekenhof heeft in december 2003, u hebt dat zelf aangehaald, een verslag opgemaakt voor het Vlaams Parlement over de personeelsaangelegenheden van Export Vlaanderen. In dit verslag kwam het Rekenhof inderdaad tot de conclusie dat Export Vlaanderen de regelgeving in personeelszaken tijdens zijn bestaan niet altijd heeft nageleefd. Mijn voorgangster, mevrouw Ceysens, heeft op 13 september 2003 – op het voorlopige verslag van het Rekenhof aan de bevoegde minister – een eerste reactie gegeven op de opmerkingen van het Rekenhof zoals u in het rapport kunt lezen. Dat rapport werd al op 8 januari 2004 aan het Vlaams Parlement voorgelegd.

Kort daarna werd er bij Export Vlaanderen een personeelsdienst opgericht. Door deze oprichting kon een begin worden gemaakt van tegemoetkoming aan de opmerkingen van het Rekenhof. Zo werd er bijvoorbeeld werk gemaakt van een statuut voor het binnenlands en buitenlands personeel. Hierdoor is er meer transparantie gekomen wat de ruimte en de noodzaak voor Export Vlaanderen om ad-hocbeslissingen te nemen verkleint.

Het klopt dus niet dat deze anomalieën zomaar blijven voortbestaan. Dat werd althans nog niet aangetoond. De opvolging die het Rekenhof op mijn verzoek eerder dan gepland zal geven aan dat verslag, zal dat moeten uitwijzen. Ondertussen heeft Export Vlaanderen me een stand van zaken gegeven met betrekking tot de belangrijkste opmerkingen. Op basis van de informatie kan men ervan uitgaan dat aan de meeste van de door het Rekenhof gemaakte opmerkingen al een positief gevolg zou zijn gegeven.

Mijnheer Glorieux, u had het daarnet zelf over klokkenluiders binnen de administratie. Er zijn geijkte kanalen die de zogenaamde klokkenluiders kunnen volgen. Minister Bourgeois heeft u hierover vorige week een uitgebreide uiteenzetting gegeven. In artikel III, 2.2 van het stambesluit voor de VOI's, waaronder ook Export Vlaanderen valt, staat: 'De ambtenaar die in uitvoering van zijn ambt nalatigheden, misbruiken of misdrijven vaststelt, brengt zijn hiërarchisch meerdere hiervan onmiddellijk op de hoogte. Indien hij' – ik neem aan ook zij – 'op basis van gegronde redenen vermoedt of vaststelt dat zijn hiërarchisch meerdere hem zal verbieden of verhinderen om deze onregelmatigheden bekend te maken, brengt hij rechtstreeks de entiteit Interne Audit en, in geval van misdrijven, de procureur des Konings van deze onregelmatigheden op de hoogte. De ambtenaar kan, buiten de gevallen van kwade trouw, persoonlijk voordeel, foutieve of valse aangifte welke een dienst of persoon schade toebrengen, niet onderworpen zijn aan een tuchtstraf of een andere vorm van openlijke of verdoken sanctie om de enkele reden dat hij nalatigheden, misbruiken of misdrijven heeft aangegeven of bekendgemaakt.'

Ik zal ook even een chronologie geven van een en ander. Het klopt dat de heer Willockx me in september een anonieme klacht heeft overgemaakt. Daarop werd door mijn diensten de kanselarij gecontacteerd om te weten wat ik moest doen. Ik kreeg als antwoord dat ik, tenzij ik alle vertrouwen in de leidend ambtenaar had verloren, hem eerst het geval moest voorleggen. Dat is ook gebeurd op 20 september 2004. Ik heb de heer Allaert toen ook om zijn visie en om een antwoord gevraagd.

Op 5 oktober 2004 heeft hij me een weerleggend antwoord overgemaakt van 23 bladzijden. Mijn

Moerman

medewerkers hebben het gelezen. Aangezien het om anonieme klachten ging, heb ik het daarbij gelaten.

Op 5 november 2004 heb ik op mijn privé-adres van de heer Willockx een brief gekregen. Ik moet die niet voorlezen. Hij heeft in De Standaard gestaan. Op de brief stond ‘persoonlijk en vertrouwelijk’. (*Gelach*)

Hij voegt er een volgens hem nieuwe, geactualiseerde en juridisch beter onderbouwde nota aan toe, die hij van de klokkenluiders van Export Vlaanderen had ontvangen. Ik zal toch even citeren uit de brief: ‘Ten slotte kan ik u melden dat ten vertrouwelijksten titel de boodschappers ook uit de anonimiteit willen treden.’

Daarop heb ik aan mijn kabinetschef gevraagd contact op te nemen met de heer Willockx en hem te zeggen welke stappen we vorige keer hebben ondernomen. Dat is gebeurd in november 2005. De heer Willockx heeft daarop geantwoord dat wat we hadden gedaan, meer was dan hij had verwacht. Wat hem betrof, was de kous daarmee af.

Ik hoorde pas opnieuw iets over deze zaak op het ogenblik dat ik werd opgebeld door De Standaard om een reactie te geven op een aantal anonieme klachten. Bij navraag bleek dat het opnieuw over hetzelfde dossier ging. De dag daarna kreeg ik de heer Willockx aan de lijn. Hij zei me dat de klokkenluiders wel vertrouwen hadden in mij als minister, maar in niemand anders. Ze wensten uit de anonimiteit te treden en me te ontmoeten.

Ik heb de heer Willockx gezegd dat ik mijn antwoord in beraad hield en dat ik eerst zou nagaan hoe de zaak administratief in elkaar zat. Gelukkig maar dat ik dat heb gedaan. Een minister wordt immers ook beschouwd als een overheidsambtenaar. Hij valt dus eveneens onder de passus die ik daarnet heb voorgelezen. Ik was en ben nog altijd niet bij machte om de anonimiteit te waarborgen. Ik heb de bundels overgemaakt aan de dienst Interne Audit en aan de voorzitter van het Rekenhof. Het parlement heeft nu blijkbaar ook een onderzoek gevraagd door het Rekenhof. Indien er onregelmatigheden zouden blijken uit het onderzoek, dan geldt de regel die ik heb aangehaald. Ik kan die waarborg dan ook niet geven.

Mijnheer Glorieux, het is belangrijk dat er een onderzoek wordt gevoerd, ook al omdat we volop bezig zijn met de hervorming of omvorming van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren Vlaanderen naar Flanders Investment and Trade. Het is belangrijk dat die instelling met een prope-re lei kan beginnen.

De dienst Interne Audit van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, die in het kader van zijn normale activiteiten al bezig was met een routine-onderzoek betreffende de processen, zal op mijn vraag een administratief onderzoek voeren over de diverse aantijgingen met betrekking tot de vermeende onregelmatigheden. Ik werd ondertussen op de hoogte gebracht dat het verzoek ontvanke-lijk werd verklaard.

Bovendien heb ik, via de voorzitter van het Vlaams Parlement, aan het Rekenhof laten weten dat het mij aangewezen lijkt om in het verlengde hiervan alles op te volgen wat het Rekenhof hier-over reeds heeft geschreven en een grondig onder-zoek uit te voeren over eventuele onregelmatighe-den uit het verleden. De heer De Batselier heeft me per brief laten weten dat hij aan het Bureau zou vragen om op mijn verzoek in te gaan. Ik ver-neem dat dit ondertussen ook daadwerkelijk is gebeurd.

Ten derde. Op de eerste vraag van de heer Laurys heb ik al geantwoord. We hebben wel degelijk gecommuniceerd over het probleem. Op de twee-de vraag kan ik antwoorden dat we ondertussen de nodige onderzoeken hebben gevraagd. Het is logisch dat eerst de verantwoordelijke ambtenaar ter verantwoording wordt geroepen; eventueel neemt men nadien andere initiatieven. Dat laatste is nu ook gebeurd.

Dat betreft het verleden. In het kader van het omvormingsproces van Export Vlaanderen en de DIV tot het FIT is het van belang te vermelden dat het FIT een EVA zal worden. We moeten dus een beheerscontract laten uitwerken. Wij berei-den dat momenteel volop voor. Geïnspireerd door voorbeelden van andere beheerscontracten en ervaringen in andere beleidsdomeinen zullen we ervoor zorgen dat de bepalingen inzake het finan-cieel toezicht en de financiële controle zo sluitend en gedetailleerd mogelijk worden. Zo kunnen ieders rechten, plichten en verantwoordelijkheden duidelijk worden vastgelegd.

Moerman

Ik wil tot slot nog iets zeggen – al wil ik daarop later niet worden geciteerd. In het kader van het BBB zal de verdeling van de verantwoordelijkheden inzake het personeelsbeleid tussen de EVA's en IVA's met rechtspersoonlijkheid worden herbekeken. We willen dat stroomlijnen, eenvormiger maken en de administratie er nauwer bij betrekken. We willen dat voor het FIT maar ook voor andere EVA's en IVA's realiseren. Dat is een goede intentie. Gisteren is daarover al een eerste overleg doorgegaan, in het kader van het nieuwe beleidsdomein dat buitenlandse handel, buitenlands beleid, ontwikkelingsamenwerking en toerisme zal omvatten.

Mijnheer Van Nieuwenhuysen, de regeringscommissarissen zijn inderdaad de aangewezen personen om in de raad van bestuur onmiddellijk te interpellieren. Toen de zaak in de pers is uitgebracht, werd een van beide echter geconfronteerd met een overlijden van een naaste. Ik heb hem met rust gelaten, maar zal hem binnenkort om uitleg vragen. Op dat ogenblik leek me dat ongepast.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft me al een schriftelijke vraag gesteld over de openbaarheid van die documenten. Men onderzoekt of dat juridisch wel kan. Mijn eerste reactie is dat we alle belang hebben bij openheid en transparantie. In het huishoudelijk reglement van de raad van bestuur van Export Vlaanderen staat het volgende: 'Wie het aanbelangt, kan conform de bepalingen van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse Regering een eensluidend verklaard afschrift van die notulen krijgen.'

Ik zie er geen graten in. Anderen, en dan niet onmiddellijk diegenen waaraan u denkt, vinden echter van niet. We onderzoeken het. Persoonlijk denk ik dat we alle belang hebben bij openheid en transparantie. Ik heb dat ook aan de leidend ambtenaar meegedeeld.

De heer Caron heeft gelijk: we hebben er alle belang bij deze zaak voorgoed af te sluiten. De nieuwe instelling moet met een propere lei kunnen beginnen. De heer Loones vraagt zich af wat er nu van aan is. Terecht, en daarom dat we die onderzoeken hebben gevraagd. Hebben we de impact

van de mediaberichtgeving onderschat? Als ik tegen een journalist een reactie weggeef, dan weet ik niet op voorhand waar de eindredacteur dat in de krant zal plaatsen: op de tiende bladzijde of op de voorpagina? Ik weet waarover ik spreek, want ik ben zelf nog op dat terrein actief geweest.

Er is gevraagd naar het integriteitsbeleid. Eind vorige week is in Brugge een tweedaags residentieel seminarie van de topambtenaren van de Vlaamse administratie en de VOI's gehouden. Dat was overigens de reden waarom de Vlaamse Regering in Brugge heeft vergaderd. Minister Bourgeois stuurt het initiatief aan. Men denkt niet zozeer dat de ambtenaren veel mispeuteren, maar er is wel de wil om een integriteitsbeleid te voeren. Tijdens het weekend heb ik de interessante bundel documenten doorgenomen die op het seminarie is verspreid. Daartussen zit een nuttig document van de hand van de heer Jeroen Maeschalck, met als titel 'Een ambtelijk integriteitsbeleid in de Vlaamse overheid'. Dat impliceert veel meer dan een regeling voor klokkenluiders uitwerken of optreden als er problemen zijn. Het gaat ook over dilemma's en schemerzones inzake deontologische kwesties. Het is nuttig dat de Vlaamse overheid daarover met de topambtenaren een beleid probeert uit te werken. Zo'n beleid moet integraal deel uitmaken van het beleid van elke overheidsdienst.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Bij de toelichting van de minister wil ik een juridische voetnoot invoegen. Ze heeft heel goed de context verwoord. Toch wil ik benadrukken dat de beslissing inzake de heer De Belder steunt op een decretale bepaling. Artikel 26 van het decreet van 1996 dat in dit parlement zonder tegenstemmen is goedgekeurd, schrijft uitdrukkelijk voor dat de heer De Belder zijn rechten moest behouden. Dat is statutair zo bepaald. Zowel ikzelf als mijn opvolger stonden voor de keuze: hem betalen zonder dat hij iets doet of hem een opdracht geven tot nut van het algemeen belang. Het is dus niet louter een politieke beslissing geweest, maar een beslissing die decretaal en statutair gefundeerd was.

De voorzitter: De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux: Ik wil eerst reageren op de vraag van verschillende collega's of dit allemaal

Glorieux

wel klopt. Toen de klokkenluiders bij mij kwamen met hun verhaal heb ik me in eerste instantie afgevraagd of ik me hieraan niet zou verbranden. Ik ben niet geneigd mijn geloofwaardigheid zomaar te grabbel te gooien. Ik heb hier heel lang over nagedacht. Ik heb vaak en veel met die mensen gepraat. Ik ben ervan overtuigd dat ze te goeder trouw handelen. Ze hebben de kat de bel niet aangebonden uit rancune over een gemiste promotie of uit eigenbelang of zoiets. Integendeel, ze hebben risico's genomen door dit te doen. Ze kregen van collega's de opmerking dat ze opgelucht waren dat de feiten naar buiten kwamen, maar ook dat ze gek waren en beter mee zouden aanschuiven aan de tafel. Zelfs indien maar de helft van hun beweringen zou kloppen, dan nog is er meer dan voldoende reden om de zaak ernstig te gaan bekijken.

Het stoort me een beetje dat sommigen hier direct op de boodschapper schieten. De minister heeft dit niet gedaan.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Op 20 september 2004 heb ik de heer Allaert bij mij geroepen. Ik heb hem gevraagd om de anonieme klacht te onderzoeken en desgevallend te weerleggen of uit te leggen. Ik heb hem gevraagd om niet naar de schrijver te zoeken. Dat heb ik hem woordelijk en tekstueel gezegd.

De heer Eloi Glorieux: Ik had het duidelijk over de collega's hier, mevrouw de minister, mijn opmerking is niet op u van toepassing. De heer Van Nieuwenhuysen beweert bijvoorbeeld dat de zaak van de quizzen overroepen is en tot de verleden tijd behoort. Ik heb op 7 april op het intranet van Export Vlaanderen nog zo'n quiz gevonden. Het was een quiz voor de cinefielen onder het personeel. 'Hieronder kan je de laatste filmrecensies van Guy De Winne nalezen. Het resultaat is de onverbiddelijke top-tien. Voor jou bekeken en goedgekeurd.' Dan volgen er tien films. De prijsvraag luidt: 'Wat is de ondertitel van Hitch? Antwoorden doorsturen aan Guy De Winne voor 9 april en je maakt kans op de dvd Tien Jaar Leu-

ven Kort, een selectie van de beste Vlaamse kortfilms.'

Het is makkelijk om de boodschapper in diskrediet te brengen. Dit quizje is natuurlijk niet zo'n grote onregelmatigheid, maar de beschuldigingen zijn niet op drijfzand gebouwd.

Ik ben blij dat u de zaak ernstig neemt, mevrouw de minister. Voor zover ik begrijp, hebt u inderdaad steeds gevolg gegeven aan de zaak. Er is inderdaad al vooruitgang geboekt. Een heleboel onregelmatigheden waar het Rekenhof melding van heeft gemaakt, werden aangepakt. Sommige zijn al opgelost. Het zou maar erg zijn als meer dan een jaar na de feiten nog niets gebeurd was.

Ik heb begrepen dat u statutair gezien niet kon ingaan op het voorstel van de klokkenluiders.

Minister Fientje Moerman: Ik bedoel daarmee statutair-juridisch. Ik heb de zin van de heer Willockx – in zijn persoonlijke en vertrouwelijke brief op mijn privé-adres – dat de klokkenluiders uit de anonimiteit willen treden, niet geïnterpreteerd als zijnde iets wat mij moest nopen om actie te ondernemen. Ik heb wel een actie laten ondernemen, namelijk een contact met de heer Willockx om hem op de hoogte te brengen van de stand van zaken. Hij heeft daarop gereageerd dat dit meer was dan hij verwacht had. Voor hem was de kous daarmee af. Pas na de eerste berichten in De Standaard heeft de heer Willockx mij laten weten dat ze uit de anonimiteit wilden treden, maar alleen ten aanzien van mij. Daar zit het juridische probleem. Ik wil die mensen uiteraard ontvangen, maar ik kan hen geen anonimiteit garanderen. U kent hen, ik heb hen, bij mijn weten, nog nooit ontmoet. Er bestaat een geïjkt mechanisme om een klacht kenbaar te maken. Die klachten liggen er ondertussen trouwens. Als ze met mij een afspraak willen, kunnen ze die krijgen. Maar ik kan hen niet garanderen dat ik ten aanzien van iedereen die anonimiteit waarborg. Wettelijk kan ik dat gewoon niet.

De heer Eloi Glorieux: Inderdaad, er bestaan geïjkte kanalen voor klokkenluiders. Dat heeft minister Bourgeois vorige week ook geantwoord op mijn actuele vraag. Ik stel vast dat zij die kanalen hebben gevolgd. Ze hebben in eerste instantie hun overste meermaals op de hoogte gebracht van

Glorieux

onregelmatigheden. Volgens u is de volgende stap naar de procureur des Konings stappen. Dat hebben ze overwogen.

Minister Fientje Moerman: Dat moet ik toch even rechtzetten. De volgende stap is niet de procureur des Konings. Als de klokkenluider denkt dat zijn hiërarchisch meerdere hem zal verbieden of verhinderen om de onregelmatigheden bekend te maken, kan hij ‘rechtstreeks de entiteit Interne Audit en in geval van misdrijven de procureur des Konings van deze onregelmatigheden op de hoogte stellen’. In dit dossier was de dienst Interne Audit dus de eerst aangewezen.

De heer Eloi Glorieux: Ze hebben dus de intentie gehad om naar het gerecht te stappen, maar dat werd hun ontraden door de heer Willockx. Ik heb hier ook een brief voor mij liggen van de heer Willockx aan een van de klokkenluiders. ‘Zoals afgesproken heb ik opnieuw contact gehad met de privé-secretaresse van minister Moerman en uw documenten naar het thuisadres van de minister opgestuurd. Ik heb erbij gemeld dat u voor de minister persoonlijk bereid bent om uit de anonimiteit te treden. Tevens meldde ik dat u stappen bij het gerecht overweegt. Ik heb er wel bij gezegd dat ik deze heb ontraden omdat ik het volle vertrouwen heb in de efficiënte aanpak van de minister.’

De heer Willockx heeft misschien een dubbelrol gespeeld, dat laat ik in het midden. De betrokkenen zelf zijn zeker te goeder trouw. Dit alles toont overduidelijk aan dat het klokkenluidersdecreet zo snel mogelijk in werking moet treden. Het protocol tussen de Vlaamse Regering en de Vlaamse ombudsman moet ervoor zorgen dat klokkenluiders zich tot één persoon kunnen richten, namelijk de ombudsman.

Hoe moet het nu verder? Ik apprecieer eens te meer uw actie om de dienst Interne Audit van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap opdracht te geven om een nieuw administratief onderzoek op te starten. Zoals ik al zei, hoop ik dat dit niet door een paar ondergeschikten zal gebeuren die niet overal toegang krijgen, maar door de geschikte personen. Ik zal zelf bij het Rekenhof nog een vraag indienen, net zoals het Bureau dat namens

het Vlaams Parlement zal doen. Een nieuw onderzoek door het Rekenhof is aangewezen.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer Glorieux, voor alle duidelijkheid wil ik zeggen dat ik aan de voorzitter van het Vlaams Parlement heb gevraagd om het onderzoek van 2003 van het Rekenhof verder op te volgen en om een grondig onderzoek uit te voeren over de werking van Export Vlaanderen. Dat zijn twee verschillende zaken. Het is aan het Bureau van het Vlaams Parlement om daar al dan niet op in te gaan. Ik weet niet hoe de beslissing is geformuleerd.

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is verstandig om het resultaat van die onderzoeken af te wachten. Indien we hadden geweten dat er onderzoeken zouden worden gevoerd, dan hadden we waarschijnlijk geen interpellatie ingediend.

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen: Mevrouw de minister, ik wil de beweringen niet minimaliseren. Ik blijf het verdacht vinden dat sommigen daaraan bepaalde commentaren toevoegen. We hebben gevraagd alles grondig uit te laten pluizen door verschillende instanties. Het is een goede zaak dat dit gebeurt.

Aan de hand van de concrete voorbeelden blijkt dat er overal wel een antwoord op te vinden is. Men kan natuurlijk vragen stellen bij de opportuniteit van het organiseren van een quiz. Dat gebeurt niet alleen bij Export Vlaanderen. Om een band te scheppen tussen het personeel zullen hier en daar wel initiatieven worden genomen die misschien niet altijd even gelukkig zijn. Als echter wordt geïnsinueerd dat de prijzen op een niet-koosjere manier werden verkregen, dan is dat in dit geval niet waar. Het gaat om iemand die regelmatig recensies schrijft voor de pers en daarvoor nieuwe releases toegestuurd krijgt. Daarna stelt hij ze ter beschikking van de organisatoren van de personeelsquiz.

Van Nieuwenhuysen

Het is goed dat alles wordt onderzocht zodat een en ander kan worden weerlegd. Dat sluit niet uit dat bepaalde zaken beter niet zouden bestaan of die – ik hoop van niet – onwettelijk zouden zijn. Het is goed dat zowel het Rekenhof als de dienst Interne Audit een onderzoek zal uitvoeren.

Mevrouw de minister, hebt u enig zicht op de duur van het onderzoek? Ik vermoed dat dit ook een invloed zal hebben op het afronden van het omvormingsproces. Ik wacht op het resultaat van het onderzoek inzake het inkijkrecht van de verslagen. Kunnen de leden van de commissie een kopie krijgen van de nota van 23 bladzijden, waarin de heer Allaert een aantal zaken beantwoordt?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mevrouw de minister, u zei dat u niet kon weten dat de hoofdredacteur ermee zou uitpakken op de eerste pagina van De Standaard. Ik had mijn vraag anders bedoeld. Indien u had geweten dat de klacht, die u via de burgemeester van Sint-Niklaas hebt ontvangen, een paar maanden later, omwille van zijn mediage-nieke aard, op de voorpagina zou staan, dan had u waarschijnlijk vroeger een onderzoek bevolen.

De heer Glorieux is een ernstig man. Hij zegt zelf dat hij zijn geloofwaardigheid niet op het spel wil zetten. Het zal in elk geval om veel meer dan de organisatie van een quiz moeten gaan. Ik zou de administraties niet de kost willen geven die dergelijke spelletjes organiseren. Sommigen noemen dat teambuilding. Anderen betalen externen om dat te doen. Als het maar daarover zou gaan, zou het dossier erg marginaal zijn.

We weten dat dit soort dossiers aantrekkelijk is voor het publiek. We waren weken in de ban van het Antwerpse dossier. Ik ben nieuwsgierig wat uit het onderzoek naar voren zal komen. Ik hoor de heer Van Eeckhaut zeggen dat de heer Lamine, de voormalige korpschef van Antwerpen, wel een slecht karakter heeft maar dat men hem enkel beuzelarijen verwijt. Een advocaat heeft natuurlijk de vrijheid van interpretatie. Er zal echter wel iets van kloppen. Er zijn nog andere dossiers die op een dergelijke manier in de pers komen.

Mevrouw de minister, vanuit het beleid moet er meteen aandacht worden besteed aan dit soort beschuldigingen. Ofwel zijn ze terecht en dan moet de zaak onmiddellijk worden uitgeklaard. Ofwel is er niets aan de hand. Er moet vooral een code zijn. Vandaar mijn vraag naar het recente seminarie in Brugge hierover.

Nu staat de voorzitter van de Europese Commissie, de heer Barroso in de krant omdat hij op reis is geweest met een vriend die hij nog kent van toen hij in Genève studeerde. Blijkbaar mag iemand van de Europese Commissie geschenken aanvaarden van 300 euro. Ofwel zijn er regels, ofwel zijn er geen regels. Wat is een geschenk en wat zijn representatiegeschenken? Op alle niveaus worden we daarmee geconfronteerd, ook op het gemeentelijk vlak. Zo zijn er aannemers die een fles wijn schenken, mensen die met een kip afkomen die men niet durft weigeren om de schenker niet te beledigen, hoewel men dat soort kip niet lust. (*Gelach*)

Als dan wordt gezegd dat iemand iets heeft gedaan om een kip te krijgen, dan staat de beschuldigde op de eerste pagina van, in mijn geval, het parochieblad van Oostduinkerke. Er moet een code komen, en die moet op een ernstige wijze tot stand komen. Dat is in elk geval een les die we uit dit dossier moeten trekken.

De voorzitter: De heer Van den Brande heeft het woord.

De heer Luc Van den Brande: Een: voor een duidelijk beeld van de context is het belangrijk te weten dat de start van de VDBH mee het gevolg was van de proportioneel samengestelde executieve die van 1988 tot 1991 regeerde. Toen installeerde men in de VDBH, maar ook in een hele reeks andere instellingen, een leiding bestaande uit twee, drie of meer personen. Voor het goed functioneren van de dienst was het noodzakelijk om op een bepaald moment daar paal en perk aan te stellen.

Twee: er is weinig zorgzaam omgegaan met de talrijke personeelsswissels aan de top van de instelling. Het onderzoek is essentieel. Dat moet zeker gebeuren.

Drie: er is een spanningsveld tussen de raad van bestuur en de algemeen directeur. Uiter-

Van den Brande

mate bekwame en verstandige mensen met grote managementkwaliteiten zetelden en zetelen in de raad van bestuur. Dat kan men niet ontkennen. Bij de uitbouw van het geïntegreerd agentschap FIT moeten de taken en verantwoordelijkheden goed worden afgebakend. De vraag rees steeds opnieuw of de raad van bestuur zich moet inlaten met het dagelijks bestuur van de instelling, dan wel of dat behoort tot de bevoegdheden van de algemeen directeur. Daarover moet klaarheid worden geschapen, want de instelling sleept dit probleem nu reeds jaren met zich mee.

Vier: uiteraard is het niet zo dat we het beter doen omdat Vlaanderen het zelf doet. We moeten er wel naar streven dat we wat we zelf doen ook beter doen. Sommigen zullen het echter niet laten om elke Vlaamse instelling in een slecht daglicht te stellen.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: De heer Van Nieuwenhuysen vraagt zich af hoe het zit met de duur van het onderzoek. Op de aanvraag van bepaalde delen van het onderzoek heb ik al geen greep, laat staan dat ik zou kunnen bepalen of weten wanneer het wordt afgerond. Ik heb geen vat op het Rekenhof, al verwacht ik wel dat het zoals naar gewoonte diligent zijn werk zal doen. Ik kan wel vragen om spoed te zetten achter de uitvoering van de interne audit. De kwestie van het inkijkrecht wordt reeds nader bekeken. Ik zal ook laten onderzoeken hoe het zit met het lijstje waarnaar is gevraagd. Persoonlijk sta ik daar positief tegenover, vanuit het oogpunt van de noodzaak aan openheid en transparantie.

De heer Laurys kan ik zeggen dat het een moeilijke afweging was. Als ik in september op basis van die anonieme klacht er zou zijn ingevlogen en de meute zou hebben losgelaten, dan was het niet uitgesloten dat men me zou verwijten geen vertrouwen te hebben in de nieuwe directeur die probeert om orde op zaken te zetten. Misschien heb ik me vergist, maar dat speelde zeker mee.

Verder wil ik erop wijzen dat dit voorval, dat ondertussen de pers heeft gehaald, aanleiding geeft tot andere, anonieme en niet-anonieme

klachten van mensen uit andere instellingen. De leidend ambtenaar van de Vlaamse administratie zegt me dat anonieme klachten bij hem verticaal geklasseerd worden. Ik heb ze toch laten bekijken. Ik weet niet of ik zonder die media-aandacht onmiddellijk zou hebben ingegrepen. Die media-aandacht maakte ingrijpen echter onvermijdelijk, zo niet zou men het beleid zelf in vraag stellen. Export Vlaanderen en binnenkort het FIT zouden daar niet mee gediend zijn. Ook onze economische activiteiten in het buitenland zouden daar overigens niet mee gediend zijn.

Mijnheer Van den Brande, ik zal in het beheerscontract voldoende sluitende bepalingen laten opnemen, niet alleen op het vlak van de financiële controle maar ook op het vlak van personeelsbeleid. Ik zal dat met de grootste zorg doen. Dit zal passen binnen een groter geheel. Ik zal dit met minister Bourgeois en de administratie bespreken. Het spanningsveld tussen de raad van bestuur en de algemeen directeur in een instelling met afzonderlijk beheer, bestaat natuurlijk ook tussen het beleid en om het even welke instelling met een aparte raad van bestuur. Die raad van bestuur neemt beslissingen en is bevoegd voor een aantal zaken. Het beleid staat in die aangelegenheden maar op de tweede lijn. Vandaar dat ik het zo belangrijk acht – nu we dat veralgemenen in het kader van het BBB – dat we ook de verhoudingen met die aparte entiteiten in goed uitgewerkte beheerscontracten duidelijk aflijnen.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Glorieux en door mevrouw Demeulenaere werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 16.33 uur.*

HANDELINGEN

De handelingen zijn het woordelijk verslag van de plenaire vergaderingen en van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg.

Ze worden in twee edities uitgegeven:

- de eerste, met witte kaft, bevat de handelingen van de plenaire vergaderingen;
- de tweede, met witte kaft en met bovenaan links de letter C met een chronologisch volgnummer, de vermelding van de commissie met het volgnummer van de vergadering per commissie, bevat de handelingen van de in openbare commissievergaderingen gehouden interpellaties en vragen om uitleg. Per commissie en per vergadering wordt een editie van de handelingen uitgegeven.

FIN : Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting
SFIN : Subcommissie voor Financiën en Begroting
BRU : Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand
BIN : Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Bestuurszaken, Institutionele en Bestuurlijke Hervorming en Decreetevaluatie
WON : Commissie voor Wonen, Stedelijk Beleid, Inburgering en Gelijke Kansen
BUI : Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking en Toerisme
OND : Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
CUL : Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
WEL : Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid en Gezin
ECO : Commissie voor Economie, Werk en Sociale Economie
SWAP : Subcommissie voor Wapenhandel
LEE : Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
SLAN : Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
OPE : Commissie voor Openbare Werken, Mobiliteit en Energie

